Կարգապահական գործ թիվ ԿԳ-17088

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի խորհրդի
2018 թվականի ապրիլի 03-ի թիվ 80-րդ ԿԳ նիստի

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ ԹԻՎ ԿԳ/59-Ա

ՓԱՍՏԱԲԱՆ ՀԱՅԿ ԱԼՈՒՄՅԱՆԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՐՑԸ ՔՆՆԱՐԿԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի **(այսուհետ նաև՝ Պալատ)** խորհուրդը **(այսուհետ նաև՝ Խորհուրդ)**, նիստը նախագահող՝ Նելլի Հարությունյանի, Խորհրդի անդամներ՝ Հրանտ Անանյանի, Մելանյա Առուստամյանի, Սիմոն Բաբայանի, Հարություն Հարությունյանի, Տիգրան Խուրշուդյանի, Կարեն Սարդարյանի, կազմով,

քարտուղարությամբ՝ Նոննա Համբարձումյանի,

մասնակցությամբ՝ փաստաբան Հայկ Ալումյանի,

քննության առնելով փաստաբան Հայկ Ալումյանին (արտոնագիր թիվ 284) կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հարցը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց՝

1. **<u>Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթը և հիմքը.</u>**

01.08.2017թ. Պալատ է մուտքագրվել Երևան քաղաքի Էրեբունի և Նուբարաշեն վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին ատյանի դատարանի **(այսուհետ նաև՝ Դատարան կամ Դիմող)** դատավոր Ա.Գաբրիելյանի՝ Դատական սանկցիա կիրառելու մասին 26.07.2017թ. որոշումը **(այսուհետ նաև՝ Որոշում կամ Դատական սանկցիա),** որում նշվել է, որ Դատարանի վարույթում քննվող թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով 2017 թվականի հուլիսի 26-ին, դատական նիստը բացված համարվելուց անմիջապես հետո Դատարանին է հանձնվել անձին զննության ենթարկելու վերաբերյալ արձանագրություն, համաձայն որի նույն օրը դատական նիստը սկսվելուց անմիջապես առաջ դատական կարգադրիչ Ա.Ղազարյանը, ղեկավարվելով ՀՀ դատական օրենսգրքի 214-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետով, ցանկացել է զննության ենթարկել նշված գործով պաշտպան Հայկ Ալումյանին **(այսուհետ նաև՝ Պատասխանող)**, ով հրաժարվել է դատական կարգադրիչի օրինական պահանջից՝ չթույլատրելով դատական կարգադրիչին իրականացնել զննություն:

Որոշմանը կից ներկայացվել է անձին զննության ենթարկելու վերաբերյալ 26.07.2017թ. արձանագրության պատճենը, ըստ որի՝ պաշտպան Հայկ Ալումյանը հանդես է եկել գրավոր հայտարարությամբ, որում նշել է, որ իրեն առաջարկվել է զննության

համար տրամադրել իր պայուսակը: Պաշտպանն առաջարկել է կարգադիչին ՀՀ ԴՆԽ 21.07.2011թ. թիվ 04-Ն որոշման համաձայն նախքան զննությունն իրեն առաջարկել ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել պահպանվող տարածք: Կարգադրիչն (պարոն Դավթյան) առաջարկել է պաշտպանին ներկայացնել արգելված առարկաները, ինչի կապակցությամբ պաշտպանը խնդրել է հայտնել, թե որոնք են այդ առարկաները: Դատական կարգադրիչը պաշտպանի հարցին պատասխանել է, որ ինքն է որոշում, թե որոնք են արգելված առարկաները, և նա դա կորոշի միայն այն ժամանակ, երբ պաշտպանը պայուսակից կհանի բոլոր մետաղական առարկաները: Պաշտպան Հայկ Ալումյանը հրաժարվել է այդ ընթացակարգով զննության ենթարկվելուց:

Դատարանը պաշտպանի նշված վարքագիծը դիտարկել է, որպես անհարգելի վերաբերմունք դատարանի նկատմամբ, քանի որ պաշտպանը գտնվելով դատարանի վարչական շենքում չի ցանկացել ենթարկվել նույն դատարանի շենքում ծառայություն իրականացնող դատական կարգադրիչի օրինական պահանջին, և գտել է, որ նման պայմաններում պաշտպանն օրենքով իրեն վերապահված իրավունքներից օգտվել է անբարեխճորեն, ոչ պատշաճ է կատարել իր դատավարական պարտականությունները, ինչով և խոչընդոտել է դատական նիստերի բնականոն ընթացքին: Դատարանը գտել է, որ 26.07.2017թ. դատական նիստի ընթացքում փաստաբան Հայկ Ալումյանն իր դատավարական իրավունքներից օգտվել է անբարեխղճորեն և անհարգելի չի կատարել իր դատավարկան պարտականությունները, ինչով և խոչընդոտել է դատական նիստի բնականոն ընթացքին՝ անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելով Դատարանի և դատավարության մասնակիցների նկատմամբ: Հիմք ընդունելով փաստաբան Հայկ Ալումյանի դրսևորած վարքագիծը և այն փաստը, որ վերջինս իր գործողություններով ակնհայտ անհարգալից վերաբերմունք է դրսևորել դատարանի նկատմամբ՝ հրաժարվել է զննվելուց և առանց հարգելի պատճառների չի ներկայացել դատական նիստի, Դատարանը գտել է, որ փաստաբան Հայկ Ալումյանի նկատմամբ պետք է կիրառել դատական սանկցիա՝ պատասխանտվության ենթարկելու համար դիմել փաստաբանական պալատ:

2. <u>Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումը.</u>

Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի նախագահի կողմից 01.09.2017թ. թիվ 261-Ա/ԿԳ-17088 որոշմամբ՝ փաստաբան Հայկ Ալումյանին (արտոնագիր թիվ 284) նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ՝ «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի **(այսուհետ նաև՝ Օրենքի)** 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի ընդհանուր ժողովի կողմից 11.02.2012թ. թիվ 1/4-Լ որոշմամբ հաստատված Փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի **(այսուհետ նաև՝ Կանոնագրքի)** 4.1 կետի պահանջների խախտման հատկանիշներով:

06.09.2017թ. կարգապահական գործը հանձնվել է կարգապահական գործը նախապատրաստող անձ Գոհար Հովհաննիսյանին:

3. <u>Դիմողի և Պատասխանողի համառոտ բացատրությունները, վկաների ցուցմունքները.</u>

3.1. <u>Դիմողի համառոտ բացատրությունը.</u>

Գործի նախապատրաստման ընթացքում Դիմողը բացատրություն չի ներկայացրել:

Խորհրդի նիստին Դիմողը չի ներկայացել, թեև պատշաճ ծանուցված էր նիստի օրվա, վայրի և ժամի մասին:

3.2. <u>Պատասխանողի համառոտ բացատրությունը.</u>

Պատասխանողը 24.10.2017 թվականին ներկայացված բացատրությամբ հայտնել է, որ Դատարանի վարույթում գտնվող թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով իրականացնում է ամբաստանյալ Սմբատ Վարդանի Բարսեղյանի պաշտպանությունը: Նշված գործով ինքը ծանուցված է եղել 26.07.2017 թվականին ժամը 11:00-ին կայանալիք դատական նիստին: Պատշաճ իրականացնելով իր դատավարական պարտականությունը՝ նշված օրն ու ժամին ներկայացել է Երևանի Ավան և Նոր-Նորք վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի շենք, որտեղ պետք է տեղի ունենար թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով նշանակված դատական նիստը: Դատարանի շենքի մուտքից ներս մտնելով՝ ինքը հայտնաբերել է, որ ճանապարհը դեպի դատական նիստերի դահլիճ փակած է դատական կարգադրիչների կողմից: Կարգադրիչներից մեկն, ով ներկայացել է որպես Դավթյան, իրենից պահանջել է, որպեսզի ինքը զննության ներկայացնի իր ձեռքում գտնվող պայուսակը: Պատասխանողն առաջարկել է կարգադրիչին առաջնորդվել ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի 21.07.2011 թվականի թիվ 04-Ն որոշմամբ, որի 2-րդ կետում նշված է, որ՝ նախքան զննությունը կարգադրիչը պետք է առաջարկի ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել դատարան: Պատասխանողի հիշեցումից հետո կարգադրիչն իրեն առաջարկել է ներկայացնել արգելված իրերը, որից հետո ինքը խնդրել է հայտնել, թե որոնք են դրանք: Կարգադրիչն իրեն պատասխանել է, որ ինքն է որոշում, թե որ իրը կարելի մտցնել դատարանի դահլիճ այն բանից հետո, երբ կզննի Պատասխանողին և Պատասխանողի պայուսակը: Այդ բանը լսելով, Պաստասխանողը հրաժարվել է ենթարկվել զննության: Կարգադրիչն իրեն արգելել է մտնել դատարանի դահլիճ և մասնակցել թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով դատական նիստին: (վերը նշված հանգամանքներն արձանագրված են 26.07.2017 թվականին կազմված արձանագրության մեջ, որի պատճենը առկա է կարգապահական գործի նյութերում): Պատասխանողը գտել է, որ 26.07.2017 թվականին դատարանի շենքում իր կողմից չեն թույլ տրվել այնպիսի գործողություններ, որոնք իրենցից ներկայացնեին Կանոնագրքի 4.1-րդ կետի խախտում:

Պատասխանողը նշել է, որ Կանոնագրքի 4-րդ գլուխը կանոնակարգում է փաստաբանի հարաբերությունները դատարանների հետ և նշված գլխում որևէ դրույթ ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չի վերաբերում փաստաբան-դատական դեպարտամենտի աշխատակից հարաբերություններին և հարուցված կարգապահական վարույթի շրջանակներից դուրս է այն հարցի քննարկումը, թե որքանո՞վ են իրավաչափ եղել զննվելու վերաբերյալ կարգադրիչի պահանջին իր չենթարկվելը: Ըստ Պատասխանողի զննվելու վերաբերյալ կարգադրիչների պահանջներին չենթարկվելը չի կարգավորվում Կանոնագրքով և բոլոր դեպքերում այդ գործողության իրավական գնահատականները դուրս են սույն կարգապահական վարույթի շրջանակներից: Պատասխանողը նշել է նաև, որ 26.07.2017 թվականի դրությամբ գործող խմբագրությամբ ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի 21.07.2011 թվականի թիվ 04-Ն որոշման 2-րդ կետն ուներ հետևյալ բովանդակությունը՝ *զննումից առաջ անձին առաջարկվում է ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել պահպանվող տարածք: Պահպանվող տարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննում կատարվում է համապատասխան սեռի կարգադրիչի կողմից*: Նորմից երևում է, որ

զննություն չի կարող տեղի ունենալ, քանի դեռ չի առաջարկվել ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել դատարան: Նորմից նաև կարելի է գալ հետևության, որ այդպիսի առարկաների ցանկը պետք է սահմանված լինի, իսկ զննվողի համար պետք է պարզ լինի, թե իր մոտ գտնվող ո՞ր առարկաներն են արգելված: Մինչդեռ 26.07.2017 թվականի դրությամբ այդպիսի առարկաների ցանկ սահմանված չի եղել, իսկ կարգադրիչն իրեն առաջարկել է ցույց տալ պայուսակում գտնվող առարկաները, որպեսզի ինքը տեղում որոշի, թե դրանցից ո՞րն արգելել, իսկ որը՝ ոչ: Կարգադրիչն առաջարկել է իրեն հիմք ընդունել տեղում իր կողմից կամայականորեն ընդունված որոշումը, այսինքն՝ դատարանի շենքում, մի շարք անձանց ներկայությամբ, փորձ է արվել իրեն դարձնել կարգադրիչի կամայականության զոհ: Պատասխանողը նշել է, որ եթե ինքը ենթարկվեր կարգադրիչի կամայական որոշումներին և հրահանգներին, ապա նման դեպքում անուղղելի վնաս կպատճառեր իմ՝ որպես փաստաբանի, հեղինակությանը: Պատասխանողը նշել է նաև, որ պետք է հաշվի առնվի, որ դատարան ներս բերելու համար արգելված իրերի հստակ ցանկ սահմանելու անհրաժեշտությունն ընդունվել է նաև դատական համակարգի կողմից, որից ելնելով, ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի կողմից 11.09.2017 թվականի թիվ 02-Ն որոշմամբ սահմանվել է այդպիսի իրերի ցանկ: Ըստ Պատասխանողի, եթե կարգապահական վարույթի նպատակն իմ գործողության կամ անգործության իրավական գնահատական տալն է, ապա գնահատման է ենթակա ոչ թե իր՝ դատարանի դահլիճ չմտնելը (քանի որ գործի բոլոր հանգամանքները վկայում են այն մասին, որ ինքը ցանկացել է սահմանված ժամին ներկայանալ դատական նիստի), այլ՝ զննության չենթարկվելը:

Խորհրդի նիստին Պատասխանողը ներկայացել է և ըստ էության հաստատել է բացատրությամբ նշված փաստերն ու դիտողությունները:

3.3. <u>Վկաների ցուցմունքները.</u>

Սույն կարգապահական գործով վկաներ չեն հրավիրվել:

4. <u>Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, եզրակացության վերաբերյալ առարկությունները և գործի հանձնումը Խորհրդին.</u>

11.12.2017թ. կարգապահական վարույթի գործը նախապատրաստող անձը կազմել է եզրակացություն, որի համաձայն փաստաբան Հայկ Ալումյանի կողմից բացակայում են Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտման հատկանիշները: Նախապատրաստող անձը եզրակացրել է, որ սույն դատական նիստում այս իրավիճակում փաստաբաններին՝ պաշտպանական կողմին զրկում են իրենց պաշտպանյալ(ներ)ի նկատմամբ պաշտպանություն իրականացնելուն:

07.11.2017թ. գործը հանձնվել է Խորհրդին:

Խորհրդի նիստը տեղի է ունեցել 2018 թվականի ապրիլի 03-ին, ժամը՝ 19:30-ին ՀՀ փաստաբանների պալատի վարչական շենքում (ք.Երևան, Զաքիյան 7-2, 4-րդ հարկ, թիվ 12 սենյակ):

5. <u>Գործի հանգամանքները՝ առկա ապացույցների վկայակոչմամբ.</u>

Կանոնագրքի հավելվածը հանդիսացող «Փաստաբանի նկատմամբ կարգապահական վարույթի իրականացման կարգի» (**այսուհետ նաև՝ Կարգ**) 22-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն, Պալատի խորհուրդը հիմք է ընդունում

Նախապատրաստողի եզրակացությամբ հաստատված փաստերը, բացառությամբ այն դեպքի, երբ գործում գտնվող ապացույցները կամ Պալատի խորհրդին ներկայացված լրացուցիչ ապացույցները՝ սույն կարգին համապատասխան գնահատելու արդյունքում Պալատի խորհուրդն այլ եզրահանգման է գալիս:

Խորհուրդը ուսումնասիրելով գործում առկա ապացույցները, հաշվի առնելով նաև Կարգապահական գործը նախապատրաստողի եզրակացությունը, հաստատված է համարում հետևյալ փաստերը՝

1) Թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով 26.07.2017 թվականին, ժամը 11:00-ին նշանակված դատական նիստին փաստաբան Հայկ Ալումյանը ներկա չի գտնվել:
2) Թիվ ԵԷԴ/0039/01/17 քրեական գործով 26.07.2017 թվականի ժամը 11:00-ին նշանակված դատական նիստին մասնակցելու համար փաստաբան Հայկ Ալումյանը ներկայացել է դատարան: Դատական կարգադրիչը ցանկացել է զննության ենթարկել Հայկ Ալումյանին:
3) Դատական կարգադրիչը առաջարկել է զննության համար տրամադրել Պատասխանողի մոտ առկա պայուսակը: Պատասխանողն առաջարկել է կարգադրիչին առաջնորդվել ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի 21.07.2011 թվականի թիվ 04-Ն որոշմամբ, որի 2-րդ կետում նշված է, որ՝ նախքան զննությունը կարգադրիչը պետք է առաջարկի ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել դատարան: Պատասխանողի հիշեցումից հետո կարգադրիչն իրեն առաջարկել է ներկայացնել արգելված իրերը, որից հետո Պատասխանողը խնդրել է հայտնել, թե որոնք են դրանք: Կարգադրիչն իրեն պատասխանել է, որ ինքն է որոշում, թե որ իրը կարելի մտցնել դատարանի դահլիճ այն բանից հետո, երբ Պատասխանողը պայուսակից կհանի բոլոր մետաղական իրերը: Պաստասխանողը հրաժարվել է այդ ընթացակարգով ենթարկվել զննության:
4) Կարգադրիչներն արգելել են Հայկ Ալումյանին մտնել դատական նիստերի դահլիճ:

Նշված փաստերը հաստատվում է գործում առկա ապացույցներով, այդ թվում՝ դատական սանկցիա կիրառելու մասին որոշմամբ, անձին զննության ենթարկելու վերաբերյալ 26.07.2017թ. արձանագրությամբ, դատական նիստի ձայնագրառման կրիչով,Պատասխանողի բացատրությամբ:

6. <u>Պատասխանողի անձը բնութագրող հանգամանքները.</u>

Պալատի ընդհանուր դեպարտամենտի ղեկավարի կողմից տրամադրված տեղեկանքի համաձայն Հայկ Ալումյանը փաստաբանական գործունեության արտոնագիրը ստացել է 06.09.1996թ.: 2015-2017թթ ժամանակահատվածում վերջինիս նկատմամբ հարուցվել է 4 կարգապահական վարույթ, որոնցից երկուսը դեռ չեն ավարտվել, իսկ երկուսը՝ կարճվել են:

7. <u>Պալատի խորհրդի պատճառաբանված եզրակացությունը և որոշումը.</u>

Պալատի խորհուրդը գտնում է, որ փաստաբան Հայկ Ալումյանի նկատմամբ Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի և Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտում թույլ տալու հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթը պետք է կարճել, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «*փաստաբանը ենթակա է*

կարգապահական պատասխանատվության սույն օրենքի և փաստաբանի վարքագծի կանոնագրքի պահանջները խախտելու համար»:

Կանոնագրքի 4.1 կետի համաձայն՝ *փաստաբանը, ով ներկայանում է կամ մասնակցում է գործին դատարանի կամ արբիտրաժային տրիբունալի առջև,* ***պետք է ենթարկվի այդ դատարանի կամ տրիբունալի կողմից կիրառվող վարվելակերպի կանոններին, այդ թվում հարգանքով վերաբերվել դատավորին և դատավարության մյուս մասնակիցներին:*** *Այդ կանոններին ենթարկվելու պարտականությունը չի սահմանափակում փաստաբանի՝ դատավորի կամ արբիտրի գործողությունների դեմ առարկելու կամ այլ դատավարական իրավունքներից օգտվելու հնարավորությունը: Փաստաբանը դատարանի հանդեպ ճշգրիտ հարգանք և համակրանք դրսևորելու հետ միաժամանակ պետք է իր վստահորդի շահերը պաշտպանի անկաշկանդ և անվախ՝ հաշվի չառնելով իր անձնական շահերը կամ ցանկացած հետևանքները, որոնք կպատահեն իր կամ ցանկացած այլ անձի հետ:*

Նշված կանոնը նաև վկայակոչող (բլանկետային) է, քանի որ հղում է կատարում փաստաբանի և դատարանի փոխհարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական ակտին, տվյալ դեպքում՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքին:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ *պաշտպանը պարտավոր է կասկածյալին և մեղադրյալին իրավաբանական օգնություն ցույց տալու համար ներկայանալ քրեական վարույթն իրականացնող մարմնի կանչով:*

Սույն գործի հանգամանքներից հետևում է, որ դատարանը դատական նիստին չներկայանալու համար Հայկ Ալումյանի նկատմամբ կիրառել է դատական սանկցիա, իսկ փաստաբանն իր կողմից նիստին չներկայանալը պատճառաբանել է դատական կարգադրիչի կողմից իրեն (իր իրերը) զննության ենթարկելու ոչ օրինական պահանջ ներկայացնելով և դրանից հրաժարվելու պայմաններում դատական նիստերի դահլիճ փաստաբանի մուտքն արգելելով:

Խորհուրդը գտնում է, որ սույն կարգապահական վարույթի շրջանակներում անհրաժեշտ է պարզել,

1. Արդյո՞ք իրավաչափ և հիմնավոր է եղել դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին զննելու պահանջ ներկայացնելը.

2. Արդյո՞ք Հայկ Ալումյանն առանց հարգելի պատճառի դատական նիստին չի ներկայացել՝ դրանով անհարգալից վերաբերմունք դրսևորելով Դատարանի նկատմամբ:

Նախքան վերը նշված հարցադրումներին անդրադառնալը Խորհուրդը հարկ է համարում արձանագրել հետևյալը.

ՀՀ դատական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի համաձայն՝ *դատարանում դատավորի, դատավարության մասնակիցների, դատական ծառայողների և այլ անձանց կյանքի, առողջության և արժանապատվության, իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանությունը և դատարանի տարածքի պահպանումը հանցավոր և հակահրավական այլ ոտնձգություններից ապահովում է դատական կարգադրիչը:*

Նույն օրենսգրքի 214-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի համաձայն՝ *դատական կարգադրիչն իր գործառույթներն իրականացնելու նպատակով իրավունք ունի զննության ենթարկելու դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործող անձանց և նրանց իրերը:*

ՀՀ դատարանների նախագահների խորհրդի 2011թ. հուլիսի 21-ի թիվ 04-ն որոշմամբ հաստատված «Դատական կարգադրիչների կողմից դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործող անձանց և նրանց իրերը զննության ենթարկելու» կարգի համաձայն՝

«1. Կարգադրիչի կողմից պահպանվող փարածք մուտք գործող անձինք և իրերը կարգադրիչի կողմից կարող է ենթարկվել զննության:

2. Զննումից առաջ անձին առաջարկվում է ներկայացնել այն առարկաները, որոնք արգելվում է մտցնել պահպանվող փարածք: Պահպանվող փարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննում կատարվում է համապատասխան սեռի կարգադրիչի կողմից:

3. Զննման ընթացքում առաջարկվում է ներկայացնել պայուսակի, ճամպրուկի, փաթեթի կամ այլ պահոցի պարունակությունը:

4. Պահպանվող փարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննման ժամանակ արգելված իրերի, առարկաների առկայության դեպքում առաջարկվում է դրանք թողնել համապատասխան պահոցում՝ փարածքից ելք ունենալիս դրանք հետ վերցնելու պայմանով, բացառությամբ սույն կարգով սահմանված դեպքերի:

5. Եթե պահպանվող փարածք մուտք գործող անձանց և իրերի զննման ժամանակ հայտնաբերվում են այնպիսի իրեր կամ առարկաներ, որոնք կարող են մարդու կյանքին կամ առողջությանն ակնհայտ վնաս հասցնելու մասին վկայել, կարգադրիչի կողմից վերցվում են, որի մասին կազմվում է արձանագրություն:

Արձանագրության մեջ գրվում են վերցված առարկաների և իրերի նկարագրությունը: Եթե կիրառվել են տեխնիկական միջոցներ, ապա նշվում է նաև դրանց կիրառման մասին:

Արձանագրությունն ստորագրում են զննություն կատարող կարգադրիչը և զննվողը: Զննվողը կարող է իր դիտողությունները ներկայացնել, որոնք ամրագրվում են արձանագրության մեջ: Արձանագրությունը կազմվում է երկու օրինակից:

Եթե զննվողը հրաժարվում է ստորագրելուց, ապա այդ մասին կարգադրիչը նշում է անում արձանագրության մեջ և ստորագրում այն: Արձանագրության մեկ օրինակը հանձնվում է զննվողին:

Արձանագրությունը վերցված առարկաների և իրերի հետ միասին անհապաղ հանձնվում են ոստիկանությանը...»:

Փաստաբանների դեպքում, այս իրավակարգավորումները գործում են հաշվի առնելով փաստաբաններին առնչվող առանձնահատկությունները:

ՀՀ Սահմանադրության 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ իրավաբանական օգնություն ապահովելու նպատակով երաշխավորվում է անկախության, ինքնակառավարման և փաստաբանների իրավահավասարության վրա հիմնված փաստաբանության գործունեությունը: Փաստաբանների կարգավիճակը, իրավունքները և պարտականությունները սահմանվում են օրենքով:

Եվրոպայի խորհրդի Նախարարների կոմիտեի՝ «Փաստաբանի մասնագիտական գործունեության ազատության մասին» 25.10.2000թ. №Rec(2000)21 հանձնարարականի 1-ին սկզբունքի 1-ին կետի համաձայն՝ *հարկավոր է ձեռնարկել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի հարգվի, պաշտպանվի և խթանվի փաստաբանի մասնագիտական գործունեության ազատությունը առանց խտրականության և իշխանությունների կամ հասարակության կողմից անհրավաչափ միջամտության, հատկապես Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի համապատասխան դրույթների լույսի ներքո:*

Նույն սկզբունքի 4-րդ կետի համաձայն՝ *փաստաբանները չպետք է տուժեն հետևանքներից կամ ենթարկվեն ցանկացած պատժամիջոցների կամ ճնշումների վտանգի, երբ գործում են իրենց մասնագիտական չափանիշներին համապատասխան:*

ՄԱԿ-ի կողմից 1990թ. ընդունված «Փաստաբանների դերին վերաբերող հիմնարար սկզբունքներ»-ի 16-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ *կառավարություններն ապահովում են, որպեսզի փաստաբանները կարողանան իրենց մասնագիտական բոլոր պարտականությունները կատարել սպառնալիքներից, խոչընդոտներից, ահաբեկումից կամ անարդարացի միջամտությունից զերծ մթնոլորտում:*

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի (այսուհետ՝ ՄԻԵԴ) Մեծ պալատի 23.04.2015թ. Մորիսն ընդդեմ Ֆրանսիայի N 29369/10 գործով կայացված որոշման համաձայն՝

«132. Փաստաբանի յուրահատուկ կարգավիճակը նրան կենտրոնական տեղ է տալիս արդարադատության իրականացման գործընթացում, որպես միջնորդի՝ հասարակության և դատարանի միջև: Սրա հետ կապված նրանք ունեն գլխավոր դերակատարում՝ ապահովելու համար, որպեսզի դատավորները, որոնց առաքելությունը հիմնված իրավունքի գերակայության սկզբունքի վրա համարվում է հիմնարար, պետությունում հասարակության վստահության կրողներ լինեն (Տե՛ս Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շեպֆերը ընդդեմ Շվեյցարիայի» գործով (20.05.1998թ., Հաշվետվություն 1998-III, §§ 29-30), Եվրոպական դատարանի Որոշումը «Նիկուլան ընդդեմ Ֆինլանդիայի» գործով (Բողոք N31611/96 ՄԻԵԿ 2002-II, § 45), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Ամիխալակիոնեն ընդդեմ Մոլդովայի» գործով (Բողոք N 60115/00, ՄԻԵԿ-2004-III, § 27), Եվրոպական դատարանի մեծ պալատի վերոհիշյալ որոշումը «Կիպրիանուն ընդդեմ Կիպրոսի» գործով (§ 173), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Անդրեն ու ուրիշները ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով (24.07.2008թ., Բողոք N 18603/03, § 24) և կրկին վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի որոշումը «Մորը ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով § 42): Սակայն, որպեսզի հասարակությունը պահպանի վստահությունը արդարադատության իրականացման հանդեպ, հասարակության անդամները պետք է վստահեն իրավաբանական մասնագիտություն ունեցող անձանց կարողությանը՝ իրականացնելու արդյունավետ շահերի ներկայացուցչություն (վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի մեծ պալատի վերոհիշյալ որոշումը «Կիպրիանուն ընդդեմ Կիպրոսի» գործով § 173):

133. Փաստաբանների հատուկ դերակատարումը, արդարադատության իրականացման հարցում որպես անկախ մասնագետների, իր մեջ ներառում է մի շարք պարտավորություններ, հատկապես այն դեպքերում, երբ այն վերաբերվում է նրանց վարքագծին (Եվրոպական դատարանի որոշումը «Վան դեր Մուսելեն ընդդեմ Բելգիայի» գործով (2 մի 3.11.1983թ., Սերիա A, N 70), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Կասադո Կոկան ընդդեմ Իսպանիայի» գործով (24.02.1994թ., Սերիա A, N 285-A, § 46), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շտերը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով (Բողոք N 39657/98, ՄԻԵԿ 2003-XI, § 38), Եվրոպական դատարանի որոշումը «Վերարտը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով (30.11.2006թ., Բողոք N 10807/04, § 51) և Եվրոպական դատարանի որոշումը «Կոտանն ընդդեմ Ֆրանսիայի» գործով (24.01.2008թ., Բողոք N 17155/03)):

Չնայած փաստաբանները ենթակա են սահմանափակումների իրենց մասնագիտական գործունեության մեջ, որոնք պետք է լինեն շրջահայաց, արդար և ազնիվ, նրանք միաժամանակ օգտվում են բացառիկ իրավունքներից և

արտոնություններից, որոնք կարող են տարբեր իրավասություններում տարբեր լինել, դրանց շարքում իր մասնաբաժինն ունի զսպվածությունը դատարանում օգտագործվող դիրքորոշման առնչությամբ (Տես վերոհիշյալ Եվրոպական դատարանի որոշումը «Շտերը ընդդեմ Նիդեռլանդների» գործով):»:

«Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 21-րդ հոդվածի համաձայն՝

«1. Փաստաբանն իր գործունեությունն իրականացնելիս անկախ է, ղեկավարվում է միայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով և օրենքներով, փաստաբանական պալատի կանոնադրությամբ և փաստաբանական վարքագծի կանոնագրքով:

2. Արգելվում է պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, դրանց պաշտոնատար անձանց, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց (ներառյալ՝ զանգվածային լրատվության միջոցների) միջամտությունը փաստաբանական գործունեությանը:

4. Փաստաբանը չի կարող հետապնդվել, պատասխանատվության և բերման ենթարկվել, ձերբակալվել, կալանավորվել կամ ենթարկվել իրավունքների այլ սահմանափակման իր մասնագիտական պարտականությունների կատարման կապակցությամբ, ներառյալ՝ վարույթն իրականացնող և այլ մարմիններում հայտնած կարծիքի կամ դիրքորոշման համար:

(...)

7. Փաստաբանի մոտ կամ փաստաբանական կազմակերպության գրասենյակում գտնվող իրավաբանական օգնությանը վերաբերող փաստաթղթերը և տեղեկատվական կրիչները (համակարգիչները, տեսաձայնագրող սարքերը, լազերային սկավառակները, տեսաժապավենները և այլն) անձեռնմխելի են, չեն կարող առգրավվել (վերցվել) և չեն կարող որպես ապացույց օգտագործվել»:

Փաստաբանն, ունենալով հատուկ և կենտրոնական դեր արդարադատության իրականացմանը նպաստելու, ինչպես նաև իր վստահորդին որակյալ իրավաբանական օգնություն ցույց տալու հարցում, ՀՀ օրենսդրությամբ և միջազգային իրավական ակտերով օժտված է իր գործունեությամբ պայմանավորված մի շարք երաշխիքներից: Մինչդեռ, նշված երաշխիքներով օժտված լինելն ինքնին չի բացառում փաստաբանի՝ իրենց մասնագիտական գործունեությունն իրականացնելիս որոշակի սահմանափակումների ենթարկվելը, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված որոշակի պարտականություններ կրելը, մասնավորապես՝ սույն որոշմամբ արձանագրված վերլուծությունների համատեքստում օրենսդրությամբ սահմանված բոլոր պահանջների պահպանմամբ դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործելիս զննության ենթարկվելը (իր մոտ առկա իրերը զննության ենթարկելուն թույլատրելը): Հարկ է նշել, որ ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհուրդն իր 21.07.2017 թվականի «Փաստաբանների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ» թիվ 15-Լ որոշմամբ անդրադառնալով դատարաններում փաստաբանների զննության հիմնահարցերին, արտահայտել է այն իրավական դիրքորոշումը, **որ առանց հատուկ սարքերի փաստաբանին զննելու համար դատական կարգադրիչը պետք է ունենա իրավական և փաստական հիմքեր:** Նշվածի հաշվառմամբ Խորհուրդը գտնում է, որ դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին (նրա իրերը) զննության ենթարկելու **օրինական պահանջ ներկայացնելու և զննության՝ օրենքով սահմանված կարգը պահպանելու դեպքում** փաստաբանը դատարան կամ դատական նիստերի դահլիճ մուտք գործելիս չի կարող հրաժարվել զննության ենթարկվելուց:

Անդրադառնալով սույն որոշմամբ բարձրացված առաջին հարցադրմանը՝ Խորհուրդը գտնում է, որ սույն դեպքում փաստաբանին զննելու համար դատական կարգադրիչը ունեցել է իրավական հիմքեր: Իրավական հիմք են հադիսացել սույն որոշմամբ նշված իրավական նորմերը:

Խորհուրդը գտնում է, որ փաստական հիմքը կարող է լինել այն դեպքում, երբ կա ողջամիտ կասկած, որ փաստաբանը կարող է օրենքով արգելված իրեր տեղափոխել: Սույն դեպքում ողջամիտ կասկած չի եղել, փաստաբանը կարող է օրենքով արգելված իրեր տեղափոխել:

Անդրադառնալով որոշմամբ բարձացված երկրորդ հարցադրմանը Խորհուրդը գտնում է, որ սույն դեպքում հիմնավոր չի եղել դատական կարգադրիչի կողմից փաստաբանին զննելու պահանջ ներկայացնելը, ուստի վերջինիս կողմից զննվելուց հրաժարվելու պատճառաբանությամբ դատական նիստին չներկայանալը Խորհրդի կողմից չի կարող դիտարկվել որպես դատական նիստից բացակայելու անհարգելի պատճառ:

Այսպիսով, Խորհուրդը գտնում է, որ Պատասխանողի կողմից թույլ չի տրվել Օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի և Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտում:

Ելնելով վերոշարադրյալից և ղեկավարվելով «Փաստաբանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ հոդվածի 5–րդ մասի 14-րդ կետի, 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 39.7- րդ հոդվածի 5-րդ մասի 2-րդ կետի, 39.8-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, Հայաստանի Հանրապետության փաստաբանների պալատի կանոնադրության 16.26-րդ կետի, Կարգի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, 28-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, 30-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 2-րդ կետի պահանջներով Խորհուրդը՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց՝

1. ՀՀ փաստաբանների պալատի նախագահի 01.09.2017թ. թիվ 261-Ա/ԿԳ-17088 որոշմամբ փաստաբան Հայկ Ալումյանի (արտոնագիր թիվ 284) նկատմամբ «Փաստաբանության մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, ինչպես նաև Կանոնագրքի 4.1 կետի պահանջների խախտում թույլ տալու հիմքով հարուցված կարգապահական վարույթը կարճել:

2. Հանձնարարել Պալատի աշխատակազմի ղեկավարին՝ սույն որոշման մասին իրազեկել կողմերին:

<u>Ծանոթություն.</u> *Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ այն ստանալու օրվանից մեկամսյա ժամկետում: Սույն որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում սույն կետով նախատեսված բողոքարկման ժամկետն անցնելուց հետո:*

ՀՀ փաստաբանների պալատի խորհրդի
կարգապահական գործով
նիստը նախագահող՝ Նելլի Հարությունյան

03 ապրիլի 2018թ.
թիվ ԿԳ/59-Ա
ք. Երևան